

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Създаване на мрежи от организации на гражданското общество в Черноморския регион“

(2009/С 27/29)

С писмо от 15 юли 2007 г. г-жа Benita Ferrero-Waldner, член на Европейската комисия, отговаряща за външните отношения и европейската политика на съседство, в съответствие с член 262 от Договора за създаване на Европейската общност, поиска от Европейския икономически и социален комитет да изготви проучвателно становище относно

„Създаване на мрежа от организации на гражданското общество в Черноморския регион“.

Специализирана секция „Външни отношения“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 12 юни 2008 г. (докладчик: г-н Manoliu, съдокладчик: г-н Митов).

На 446-та си пленарна сесия, проведена на 9 и 10 юли 2008 г. (заседание от 9 юли), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 143 гласа „за“, 1 глас „против“ и 4 гласа „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1 Черноморското взаимодействие има за цел да съсредоточи политическото внимание върху региона и да се възползва от новите възможности, създадени от присъединяването на Румъния и България към ЕС. Черноморското взаимодействие поставя акцент върху пет области: добро управление, транспорт, енергетика, околна среда и борба с трансграничната престъпност.

1.2 Черноморското взаимодействие следва също така да допринесе за насърчването на европейския социален модел и принципа на социалния и граждански диалог. То следва да се насочи и към намаляване на бедността в Черноморския регион, в сътрудничество със съответните международни организации.

1.3 ЕИСК призовава правителствата от черноморския регион, регионалните и международните организации да включат гражданското общество в регионалния диалог и сътрудничество и да предоставят нова гледна точка по основни въпроси, като запазването на политическата стабилност, демокрацията, правата държава, правата на човека и основните свободи; насърчването на икономическите реформи, развитието и търговията; сътрудничеството в областта на транспорта, енергетиката и околната среда; и контактите между хората.

1.4 Според ЕИСК в Черноморския регион има огромни възможности и предизвикателства, които изискват координирани действия на регионално ниво с участието на гражданското общество, по-специално в ключови сектори като енергетика, транспорт, околна среда, движение и сигурност.

1.5 ЕИСК приветства различните частни и публични инициативи, създадени в подкрепа на активното участие на гражданското общество и социалните организации в определянето на бъдещето на региона. В частност, ЕИСК подкрепя включването на съществуващите мрежи за сътрудничество на гражданското общество и на социалните организации в Черноморския форум за партньорство и диалог (ЧМ форум) и в Организацията за черноморско икономическо сътрудничество (ЧИС).

1.6 ЕИСК насърчава създаването и укрепването на ролята на национални ИСС и тристранни комисии във всички черноморски държави, както и развитието на регионално сътрудничество между тристранни структури в региона. В държавите без национален ИСС, социалните партньори следва да бъдат насърчавани да участват в процеса на консултации и в създаването на национални ИСС.

1.7 ЕИСК поощрява извършването на задълбочено проучване на положението на гражданското общество и социалните партньори в държавите от черноморския регион.

1.8 ЕИСК и МОТ ще организират през ноември 2008 г. съвместна конференция на тема „Ролята на организациите на гражданското общество в държавите от черноморския регион — създаване на регионални мрежи и насърчване на социалния диалог“. Конференцията ще бъде последващо действие по проучвателното становище и в нея ще участват заинтересовани страни от региона.

2. Въведение

2.1 Комитетът има удоволствието да отговори на молбата на европейския комисар, отговарящ за външните отношения и европейската политика за съседство, г-жа Benita Ferrero-Waldner, да изготви проучвателно становище относно черноморското взаимодействие. Комисията изразява особено силен интерес към оценка на начина, по който може да се осигури по-добро участие на организациите на гражданското общество (ОГО) в изпълнението на съобщението на Комисията до Съвета и Европейския парламент относно „Черноморско взаимодействие — Нова инициатива за регионално сътрудничество“ COM(2007) 160, окончателен.

2.2 ЕИСК приветства първото съвместно заседание на външните министри на 27-те държави-членки на Европейския съюз с колегите им от държавите от черноморския регион, проведено на 14 февруари 2008 г. в Киев. Участието на ЕИСК като наблюдател на тази среща е важна стъпка за изпълнението на стратегията за сътрудничество в Черноморския регион.

2.3 Интегрирано развитие в Черноморския регион

2.3.1 Черноморският регион ⁽¹⁾ е географска област, богата на природни ресурси и разположена стратегически на кръстопътя между Европа, Централна Азия и Близкия изток. Повече от всякога просперитетът, стабилността и сигурността на съседите на Европейския съюз около Черно море ⁽²⁾ са предмет на непосредствена загриженост и имат стратегическо значение за ЕС. Черноморският регион представлява пазар с голям потенциал за развитие с близо 200 милиона жители, център на енергийни и транспортни потоци, пресечна точка на различни култури, както и на неразрешени конфликти.

2.3.2 Три от политиките на ЕС са особено важни в този контекст: процесът на подготовка за членство в ЕС в случая с Турция, европейската политика на съседство с пет източни партньори от ЕПС (Украйна, Република Молдова, Грузия, Армения, Азербайджан), които са активни и в черноморското сътрудничество, и стратегическото партньорство с Руската федерация въз основа на четирите общи пространства.

2.3.3 ЕИСК подкрепя приноса на Комисията към редица секторни инициативи от регионално значение: права на човека и индивидуални свободи; правова държава, сътрудничество в областта на правосъдието, свободата и сигурността; търговия и икономическа интеграция и сближаване на нормативните уредби; транспорт, морска политика, енергетика; околна среда; информационно общество; заетост, социална политика и равни възможности; човешки капитал, образование и обществено здраве.

2.3.4 Според ЕИСК в Черноморския регион има огромни възможности и предизвикателства, които изискват координирани действия на регионално ниво, особено в ключови сектори като енергетика, транспорт, околна среда, движение и сигурност.

2.3.5 ЕИСК счита, че съществуването на различни формати, подходи и политики на организациите и инициативите за сътрудничество в Черноморския регион подчертава степента, до която може да се определи сътрудничеството в развитието и управлението на взаимодействия в зоната на Черно море. Приложенията съдържат общ преглед на съществуващите регионални организации, инициативи за сътрудничество, програми и центрове за политически анализи.

2.4 Цели на ЕС в Черноморския регион

2.4.1 През последните 15 години Европейският съюз положи огромни усилия, посветени на Черноморския регион, за стимулиране на демократичните усилия, подкрепа на икономическите реформи и социалното развитие, защита на стабилността и запазване на регионалното сътрудничество.

2.4.2 ЕИСК смята, че по-засиленото участие на ЕС следва да допълва двустранните усилия, да укрепва регионалното сътрудничество, да гарантира по-голяма последователност и политически насоки и да насочи политическото внимание към регионалното ниво, а това ще допринесе за постигане на желаната зона на стабилност, просперитет и сътрудничество, споделени с всички негови бъдещи нови съседи.

(1) Черноморският регион включва Гърция, България, Румъния и Република Молдова на запад, Украйна и Русия на север, Грузия, Армения и Азербайджан на изток, и Турция на юг. Въпреки че Армения, Азербайджан, Република Молдова и Гърция не са крайбрежни държави, тяхната история, близост и тесни връзки ги превръщат в естествен регионален участник.

(2) С присъединяването на България и Румъния към ЕС Черно море се превръща в европейско море.

2.4.3 ЕИСК счита, че регионалният подход към Черноморския регион не трябва да бъде насочен и да се използва за предоставяне на алтернатива на членството в ЕС, нито за определяне на окончателните граници на ЕС.

3. Характеристики на организациите на гражданското общество в Черноморския регион

3.1 Историческите, политически и социално-икономически предпоставки в десетте страни от Черноморския регион, а съответно и условията за гражданските общества, се различават значително. По време на съветския период „социалните участници“ или „професионалното сътрудничество“ бяха сведени от режима на управляващата партия до обикновени „конвейери“. Това се наблюдава като обща регионална характеристика за Черноморската зона, с изключение на Турция и Гърция. От началото на 90-те години насам всички държави от Централна и Източна Европа бързо започнаха политически и икономически преход с важни последици и за гражданското общество.

3.2 ЕИСК препоръчва подкрепа за засилено сътрудничеството между ЕС и държавите от Черноморския регион на основата на споделено разбиране на общите ценности, основните свободи, ангажимент в подкрепа на отворено общество и диалог, основаващ се на независимостта на партньорите от гражданското общество.

3.3 ЕИСК разглежда следните основни причини за бавното развитие на ОГО в Черноморския регион: слабости на съдебната система и зависимостта ѝ от правителствата, в повечето случаи съдебната система защитава интересите на властите в ущърб на гражданите; липса на балансирано разпределение на правомощията и отговорностите между централните и местните власти; затягане на наказателните и данъчни функции на правителствата; манипулация на държавни служители чрез корупция и подкупи; превръщане на гражданските права и свободи във фиктивни понятия; ограничаване на обществения достъп до информация; правителства, които поддържат фиктивен диалог с отбрани представители на така нареченото гражданско общество; липса на законови и икономически условия, които да подкрепят истински свободни организации на гражданското общество; ОГО се базират на международно или корпоративно финансово спонсорство; слабо развитие на демократична култура.

3.4 Съществува необходимост от извършване на задълбочено сравнително проучване на положението на организациите на гражданското общество в Черноморския регион. Това проучване трябва да обхваща предизвикателствата, произтичащи от настоящата ситуация в региона, да се концентрира върху съществуващите възможности за организациите на гражданското общество — включително ролята на една регионална мрежа — и да анализира новопоявяващите се инициативи за организираното гражданско общество на регионално и европейско равнище. Проучването трябва също така да анализира свободата на сдруженията, правилата и процедурите за съдебна и данъчна регистрация, свободата на изразяване, функционирането на трестранните консултации.

4. Мрежи на организации на гражданското общество в Черноморския регион

4.1 ЕИСК посочва, че организациите на гражданското общество сами решават по какъв начин да се организират на национално, регионално и международно ниво.

4.2 ЕИСК подкрепя подхода на Комисията да не създава нова регионална структура от организации на гражданското общество и насърчава развитието на измерение на гражданското общество в съществуващите мрежи, както и участието на организациите на гражданското общество в регионални и транснационални мрежи.

4.3 ЕИСК препоръчва създадените на регионално ниво мрежи на организациите на гражданското общество и социалните организации да създадат по-тесни връзки с Организацията за черноморско икономическо сътрудничество (ЧИС), която е платформата за икономическо сътрудничество в региона и най-развитата междуправителствена организация в Черноморския регион. ЕИСК счита, че би било полезно ефективното партньорство с организациите на гражданското общество да се включи като основно измерение на политическите насоки и дейности на ЧИС.

4.4 ЕИСК счита, че Черноморският форум може да се превърне в платформа за открит диалог между правителствата и организираното гражданско общество, въз основа на натрупания от него опит в обединяването на неправителствени организации от региона и улесняването на взаимодействието между държавни и неправителствени организации. Форумът е създаден през 2006 г. от няколко държавни глави на различни черноморски държави. Той няма за цел създаването на постоянна структура и не дублира дейностите на съществуващите механизми за сътрудничество в региона.

4.5 Според ЕИСК, мрежите на гражданското общество следва да бъдат насочени към следните приоритетни области за сътрудничество: определяне на общи интереси; формулиране на средносрочни и дългосрочни стратегии за изграждане на капацитета на гражданското общество; насърчаване на по-големи синергии между организациите на гражданското общество, с цел създаване на предпоставки за успеха на проекти за регионално сътрудничество; извършване на оценка на съществуващите инструменти; извършване на оценка на националния и регионалния капацитет; определяне на жизненоважни изисквания; проактивна подготовка за бъдещето.

4.6 Създадените мрежи на организации на организираното гражданско общество и социални организации следва да бъдат отворени за участие за всяка заинтересована организация на гражданското общество в Черноморския регион.

5. Икономически и социални съвети в Черноморския регион

5.1 ЕИСК си сътрудничи с три национални икономически и социални съвета (ИСС) и с две сродни институции от Черноморския регион (за по-подробно описание, вж. Приложение II), които участват активно и в рамките на Международната асоциация на икономическите и социални съвети и сродни институции (AICESIS):

— България — Икономически и социален съвет;

— Гърция — Икономически и социален комитет;

— Румъния — Икономически и социален съвет — ИСС;

— Русия — Обществена палата;

— Украйна — Национален тристранен икономически и социален съвет.

5.2 ЕИСК има подписан меморандум за разбирателство с Обществената палата на Руската федерация. Освен това Комитетът планира да засили сътрудничеството си с Националния тристранен икономически и социален съвет на Украйна. В Русия съществува и тристранна комисия, с която ЕИСК би трябвало да установи диалог.

5.3 ЕИСК си сътрудничи с Турция чрез Съвместния консултативен комитет. ЕИСК подкрепя реформата на съществуващия Икономически и социален съвет в Турция с цел страната да има добре уреден институционален орган, който да участва в международни мрежи на ИСС.

5.4 В Република Молдова съществува Национална комисия за консултации и колективно договаряне — тристранен орган, създаден въз основа на закона за колективното договаряне. Председател на комисията е първият заместник-министър председател, а подкрепа за секретариата се предоставя от Министерството на икономиката и търговията, което разглежда и въпроси, свързани със заетостта. В Грузия също има новосъздаден Икономически и социален съвет, но понастоящем ЕИСК не си сътрудничи с тези органи.

5.5 В държави без национални ИСС трябва да се насърчава участието на социалните партньори в процеса на консултации и създаването на национални ИСС.

5.6 Следва да се поощрява засилването на сътрудничеството на регионално ниво и международното сътрудничество между ЕИСК и ИСС в Черноморския регион. В дългосрочна перспектива ЕИСК би могъл да допринесе за създаването на мрежа на съществуващите и новосъздадените икономически и социални съвети, както и на други тристранни структури в региона.

6. Участие на гражданското общество в разработването на национални, регионални и международни политики

6.1 Развитието на гражданското общество предлага нов поглед към основни теми. Поради това ЕИСК призовава черноморските правителства да привлекат гражданското общество да участва по-ефективно в регионалния диалог. Според ЕИСК следните четири области трябва да са обект на първостепенно внимание по време на диалога и сътрудничеството:

— гарантиране на политическата стабилност, демокрацията, правовата държава, правата на човека и основните свободи;

— насърчаване на икономическите реформи, развитието и търговията;

— сътрудничество в областта на транспорта, енергетиката и околната среда;

— контакти между народите.

6.2 *Гарантиране на политическата стабилност, демокрацията, правата държава, правата на човека и основните свободи*

6.2.1 Подходът на ЕИСК насърчава Комисията да се възползва пълноценно от черноморското взаимодействие и от Европейския инструмент за демокрация и човешки права, за да се поощрява трансграничното и регионално сътрудничество сред организациите на гражданското общество. ЕИСК подчертава значението на межкултурния диалог, целящ разрешаването на конфликти и създаването на област на устойчива демокрация, върховенство на закона и добро управление на местно и регионално равнище.

6.2.2 Спазването на правата на човека и основните свободи — включително зачитането на независимостта на социалните партньори и на организациите на гражданското общество, както и свободата на изразяване — следва да залегне в основата на външната политика на ЕС, в двустранните отношения и в регионалния подход.

6.2.3 Черноморското взаимодействие следва да допринесе и за популяризирането на европейския социален модел и принципа на социалния и граждански диалог. То трябва да разгледа и намаляването на бедността в Черноморския регион в сътрудничество със съответните международни организации, в частност Световната банка и МОТ.

6.3 *Насърчаване на икономическите реформи, развитието и търговията*

6.3.1 През последното десетилетие в Черноморския регион бяха извършени значими политически, институционални, макроикономически и регулаторни реформи. Съществуват големи разлики между икономиките на държавите в региона по отношение на наличието на производствени фактори, природни ресурси, производствени мощности и размер на пазара. Държавите от Черноморския регион се намират на различни етапи на развитие, изпълнение на реформите, постигане на икономически и социален баланс, и разполагат с различен капацитет за задоволяване на основните нужди на населението. Държавите от региона са изправени пред проблеми, свързани с неформалната икономика, корупцията, миграцията и бедността.

6.3.2 В частния сектор на страните от Черноморския регион се наблюдава голяма динамика. Това е основен определящ фактор за конкурентоспособността на икономиката и дългосрочния ѝ потенциал за растеж. Подкрепата за малките и средни предприятия следва да се насърчава, за да се допринесе за постигането на икономически и социален баланс.

6.3.3 Според ЕИСК дългосрочната икономическа устойчивост на Черноморския регион е пряко свързана със състоянието на околната среда, нарастващите отрицателни външни фактори, въпросът за социалната отговорност, зачитането на общите социални стандарти и нарастващото чувство за отговорност към околната среда. ЕИСК подчертава значението на укрепването на достъпните за всички граждани социални, образователни и културни услуги за борбата с бедността и неравенството.

6.3.4 ЕИСК подчертава необходимостта от подобряване на инвестиционния климат, насърчаване на икономическите реформи, насърчаване на мерките и подкрепата за либерализацията в съответствие с принципите на СТО, създаването на зона за свободна търговия в Черноморския регион. Въздействието на технологичните иновации би могло да отвори нови области за международно сътрудничество, външни инвестиции и за разработване на услуги.

6.4 *Сътрудничество в областта на транспорта, енергетиката и околната среда.*

6.4.1 ЕИСК счита, че Черноморският регион е област от геополитическо и стратегическо значение като регион на производство и пренос за диверсификация на енергийните доставки за ЕС. ЕИСК подкрепя насърчаването на разнообразието от доставки — по-нататъшното засилване на подкрепата за определянето и създаването на нова, жизнеспособна и сигурна инфраструктура и транспортни коридори, доставчици и трасета.

6.4.2 Нарастващите цени на нефта и природния газ, все по-голямата зависимост на ЕС от малко на брой външни доставчици и глобалното затопляне са въпроси, които стоят и пред държавите от Черноморския регион. ЕС даде начало на дебат за нуждата от европейска енергийна политика, за да се гарантират устойчивото развитие, конкурентоспособността и сигурността на доставките ⁽³⁾. ЕИСК осъзнава, че нарастващите цени на енергията могат да окажат силно влияние върху икономическия и социален баланс в страните от региона.

6.4.3 Нови пътища за доставка, като Транскаспийския/Трансчерноморския енергиен коридор ⁽⁴⁾ и газопровода Набуко ⁽⁵⁾ (проект за тръбопровод с дължина 3400 километра и капацитет за пренос на 31 милиарда кубически тона природен газ годишно), както и проектите INOGATE и TRACECA, би трябвало да оформят подходяща рамка за създаване на конкурентоспособен енергиен пазар. Русия е започнала изграждането на „Южен поток“ — тръбопровод, тръгващ от Русия, преминаващ под Черно море, през Балканите и Централна Европа, и „Северен поток“, тръбопровод в Балтийско море.

6.4.4 ЕИСК подчертава, че ефективното изпълнение на международната политика по отношение на новите потенциални енергийни коридори за доставка на нефт и природен газ от басейна на Черно море и Каспийско море трябва да се базира на подкрепа за Азербайджан за постигането на реална независимост като доставчик на енергия, като се подпомогне развитието на националната петролна и газова промишленост на страната, както и на съдействие за Грузия, Република Молдова, Румъния и Украйна като ключови фактори за осигуряване на нови енергийни транзитни коридори към европейското пространство. Следва да се има предвид, че Русия е също заинтересована страна в този процес. ЕИСК предлага да се окаже пълно съдействие на европейските компании, ангажирани в Източна Европа и Централна Азия в разработката на находища на нефт и газ и в изграждането на тръбопроводи. ЕС също така трябва да се стреми да засили ролята на Турция като фактор на стабилност в региона.

⁽³⁾ Европейският съвет от 8-9 март 2007 г. прие Енергийна политика за Европа. Впоследствие бе разработен двугодишен План за действие (2007-2009 г.).

⁽⁴⁾ Коридорът включва проекти, които вече са изпълнени, като нефтопровода Баку — Тбилиси — Джейхан, както и енергийни инфраструктури, които в момента се обсъждат или подготвят, като тръбопровода Броди — Одеса и разширението до Плоцк, нефтопроводите Констанца — Омисали — Триест, нефтопроводите Бургас — Вльора и Бургас — Александруполис.

⁽⁵⁾ Проектът бе възпрепятстван от забавяния, свързани с логистиката, спорове относно финансирането и липса на политическа воля.

6.4.5 ЕИСК смята, че разработването на политики за икономия на енергия в Черноморския регион следва да бъде включено като основен приоритет в програмите на ЕС за сътрудничество и техническа помощ. Свързаните с енергетиката програми следва да допринасят за икономия на енергия, намаляване на разходите и на замърсяването.

6.5 *Контакти между народите*

6.5.1 ЕИСК приветства предстоящата програма за Трансгранично сътрудничество (ТС) за Черноморския басейн в рамките на финансовия инструмент на европейската политика на съседство (ENPI 2007-2013 г.) и подчертава колко е важно да се поощряват контактите между народите, по-специално сред младите поколения в Черноморските държави.

6.5.2 ЕИСК одобрява по-нататъшното засилване на сътрудничеството в изграждането на взаимно разбиране и насърчаване на икономическите, социални и културни контакти, и разпространяване на общуването между народите като начин за

утвърждаване на трайния растеж, просперитета, стабилността и сигурността в Черноморския регион.

6.5.3 ЕИСК подчертава необходимостта от ефективно прилагане на визови облекчения и споразумения за реадмисия, което ще улесни образователния и младежки обмен, контактите между предприятията, мобилността на научните работници като част от засиленото сътрудничество в научноизследователската дейност, контактите между регионалните и местните власти, неправителствените организации и културните групи.

6.5.4 Междуличностните контакти може да способстват за насърчаване на сътрудничеството в областта на образованието, обучението и научните изследвания, като се наблегне на значението на засилването на межкултурния диалог чрез наличните програми ⁽⁶⁾ на ЕС. Контактите между предприятията и сътрудничеството между организациите от работодатели трябва активно да се насърчават, за да се установят по-тесни връзки и да се предава опитът и стандартите за дейностите.

Брюксел, 9 юли 2008 г.

Председател

на Европейския икономически и социален комитет

Dimitris DIMITRIADIS

⁽⁶⁾ Темпус, Еразмус Мундус, Седма рамкова програма за научни изследвания, Програма за трансгранично сътрудничество за басейна на Черно море.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Общ преглед на регионалното сътрудничество в Черноморския регион

1. Организациите са разделени на четири категории, в които са посочени държавите участници и целите на регионалното сътрудничество:
  - 1.1 Първата категория — институционализирани организации с добре очертана структура.
    - **Организация за черноморско икономическо сътрудничество — ЧИС** (Албания, Армения, Азербайджан, България, Грузия, Гърция, Република Молдова, Румъния, Русия, Сърбия, Турция, Украйна; 13 наблюдатели, включително ЕС и САЩ) изпълнява многостранни политически и икономически инициативи, целящи да насърчат взаимодействието между държавите-членки.
    - **Организация на Черноморската комисия — ЧМ комисия** (България, Грузия, Румъния, Русия, Турция и Украйна) цели опазване на Черно море от замърсяване и изпълнение на Конвенцията от Букурещ и Черноморския стратегически план за действие.
    - **Организация за демокрация и икономическо развитие — GUAM** (Азербайджан, Грузия, Република Молдова и Украйна) цели създаването на Евро-азиатски транскавказки транспортен коридор и общо пространство на интеграция и сигурност в района на GUAM.
    - **Оперативна група за военноморско сътрудничество в Черно море — BLACKSEAFOR** (България, Грузия, Румъния, Русия, Турция и Украйна) допринася за укрепване на взаимното доверие и стабилност в региона чрез засилено сътрудничество и оперативно взаимодействие между военноморските сили.
    - **Общност на независимите държави — ОНД** (Армения, Азербайджан, Беларус, Грузия, Казахстан, Киргизстан, Република Молдова, Русия, Таджикистан, Украйна и Узбекистан). Туркменистан е асоцииран член. ОНД се стреми към създаване на общо икономическо пространство, основано на принципите на свободното движение на стоки, услуги, работници и капитал.
    - **Съюз на конфедерациите на предприятията от Черноморския и Каспийския региони — UBCSE** (представители на частния сектор секторни организации и организации на работодатели от Албания, Австрия, Азербайджан, Босна и Херцеговина, България, Грузия, Гърция, Иран, Казахстан, Бившата югославска република Македония, Румъния, Сърбия и Турция) цели да подкрепи приемането на политики, допринасящи за по-доброто функциониране на пазарната икономика и подпомагачи развитието на конкурентна среда, която насърчава устойчивия растеж в регионите на Черно и Каспийско море.
  - 1.2 Втората категория — форуми без формална структура за вземане на решения.
    - **Черноморски форум за партньорство и диалог** ⁽¹⁾ — **ЧМ форум** (Армения, Азербайджан, България, Грузия, Гърция, Република Молдова, Румъния, Турция и Украйна) представлява платформа за сътрудничество и ангажираност към разработването на нова регионална стратегия и обща визия.
    - **Парламентарна асамблея на ЕПС — Изток (EURO-NEST)**. През ноември 2007 г. Европейският парламент взе решение да създаде съвместен многостранен форум на ЕП с парламенти на Украйна, Република Молдова, Армения, Грузия и Азербайджан, както и наблюдатели с демократична ориентация от Беларус.
    - **Общност за демократичен избор — CDC** (Членове: Естония, Латвия, Литва, Грузия, Бившата югославска република Македония, Република Молдова, Румъния, Русия, Словения и Украйна; участници: Азербайджан, България, Република Чехия, Унгария и Полша; наблюдатели: САЩ, ЕС, Съвета на Европа и ОССЕ) цели да постигне по-високи стандарти на устойчиво развитие, като укрепва регионалното сътрудничество, популяризира демокрацията и защитава правата на човека.
    - **Черноморска мрежа на неправителствените организации — ЧМНО** (асоциация от 60 НПО от България, Грузия, Румъния, Русия, Турция и Украйна) е ОГО, целяща опазване на околната среда, разпространение на демократичните ценности и устойчиво развитие в региона.
    - **Инициатива от Баку** ⁽²⁾ — (партньори: Армения, Азербайджан, Беларус, Грузия, Иран, Казахстан, Киргизстан, Република Молдова, Украйна, Узбекистан, Таджикистан, Турция, Туркменистан; наблюдател: Русия; представители на ЕС: ГД „Енергетика и транспорт“, ГД „Външни отношения“, Служба за сътрудничество EuropeAid) цели постепенното интегриране на енергийните пазари в региона на Черно и Каспийско море с пазарите на ЕС.

⁽¹⁾ Форумът е инициатива на Румъния.

⁽²⁾ Свързана с нея програма за сътрудничество INOGATE.

1.3 Третата категория — програми, разработени предимно от ЕС

- **Междудържавен пренос на нефт и газ за Европа — (INOGATE)** (България, Грузия, Република Молдова, Румъния, Турция, Украйна, и други 15 други страни) е международна програма за сътрудничество, насърчаваща регионалната интеграция на тръбопроводните системи и улесняваща преноса на нефт и газ.
- **Транспортен коридор Европа — Кавказ — Азия (TRACECA)** (Армения, Азербайджан, България, Грузия, Република Молдова, Казахстан, Киргизстан, Румъния, Таджикистан, Турция, Украйна, Узбекистан, Туркменистан) цели подобряването на търговията и транспорта по коридора Европа — Кавказ — Азия.
- **Специална работна група за река Дунав и Черно море — ДАБЛАС** (България, Грузия, Република Молдова, Румъния, Русия, Турция, Украйна и девет други страни, секретариата на Международната комисия за опазване на река Дунав (МКОРД), Черноморската комисия, международните финансови институции и Европейската комисия) цели координиране на действията между всички финансови инструменти, действащи в региона. Гражданското общество участва в различните задачи, изпълнявани от специалната работна група ДАБЛАС.

1.4 Четвъртата категория — анализ и финансиране на инициативите, свързани с политиките

- **Германски фонд „Маршал“ — Черноморски тръст за регионално сътрудничество (BST)** (осъществява дейност в България, Грузия, Молдова, Румъния, Русия, Турция и Украйна) е публично-частно партньорство, целящо възстановяване на доверието и укрепване на обществените институции, утвърждаване на ценността на гражданското участие в демократичния процес и поощряване на регионалните и трансграничните връзки в публичния и частния сектор и в организацията с нестопанска цел.
- **Международен център за черноморски изследвания — ICBSS** (Албания, Армения, Азербайджан, България, Грузия, Гърция, Република Молдова, Румъния, Русия, Сърбия, Турция и Украйна). ICBSS е независим център за изследвания и обучение, предназначен за приложни изследвания, насочени към политиките, за изграждане на капацитет и насърчаване на познанията за Черноморския регион. Това е орган, свързан с ЧИС.
- **Инициатива за управление на кризи (СМІ)** е нестопанска организация, която осъществява инициативата „Участие на гражданското общество в европейската политика на съседство — регионален подход към решаването на конфликти“. Тази инициатива е насочена към създаването на регионална партньорска мрежа от четири водещи НПО/мозъчни тръстове от САЩ, Азербайджан, Грузия и Република Молдова, с цел насърчаване на диалога на гражданското общество със съответните правителства.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Сътрудничество между ЕИСК и Икономическите и социални съвети в Черноморския регион

Българският Икономически и социален съвет е създаден през 2001 г. със Закона за Икономически и социален съвет. Съветът е консултативен орган, който се състои от председател и 36 членове, определени от управителните органи на представителните организации на национално ниво: 12 членове, определени от ръководните органи на представителните организации на работодателите; 12 членове, определени от ръководните органи на представителните организации на работниците и служителите на национално равнище; и 12 членове, определени от други организирани групи, сред които и двама независими учени, определени от Министерския съвет. Съветът приема становища по проекти на закони, национални програми и планове и актове на Народното събрание. Съветът издава годишни меморандуми за икономическото и социалното развитие на страната, както и анализи по проблемите на икономическата и социалната политика.

Гръцкият Икономически и социален съвет (ОКЕ) е създаден със Закон 2232/1994. Той е тристранна организация, която представлява интересите на работодателите, работниците и групата на другите заинтересовани страни, състояща се от земеделски производители, представители на свободни професии, местни власти и потребители. ОКЕ се състои от председател и 48 членове, разпределени в три групи с равен брой членове. Целта на ОКЕ е да насърчава социалния диалог чрез изработване на общи позиции по въпроси, засягащи обществото като цяло или отделни групи от него.

Румънският Икономически и социален съвет (СЕС) се определя от румънската Конституция (преработена през 2003 г.) като консултативен орган на парламента и правителството в областите, посочени в Закона за организацията и дейността на СЕС. СЕС се състои от 45 членове, определяни както следва: 15 членове — представители на конфедерациите на работодателите на национално ниво; 15 членове — представители на конфедерациите на синдикатите на национално ниво; и 15 членове, определяни от правителството. СЕС има консултативни функции при разработването на стратегии и икономически и социални политики и играе ролята на посредник при спорове между социалните партньори.

Обществената палата на Руската федерация е създадена въз основа на Федерален закон № 32 от 4.4.2005 г. Палатата има 126 членове: 42, определяни от президента на Руската федерация, които на свой ред определят 42 други членове от активните на национално равнище организации на гражданското общество; след това тези 84 членове избират останалите 42 членове от списъка на активните на регионално равнище организации на гражданското общество. Членовете работят в 18 комисии, както и в работни групи с участието на външни експерти. Палатата издава становища по нови законодателни предложения, прегледи на съществуващи закони, както и публикува собствени доклади.

Украинският Национален тристранен икономически и социален съвет (NTSEC) е създаден с президентски указ през 2005 г. и функционира като консултативен орган към президента на републиката. NTSEC се състои от 66 членове: 22 членове, определяни от представителите на различните професии и професионални сдружения; 22 представители на работодателите; и 22 представители на Кабинета на министрите на ниво заместник-министър. С подкрепата на МОТ, NTSEC работи за развитието на гражданския и социален диалог на национално ниво.

Съвместният консултативен комитет ЕС-Турция се състои от 18 членове на ЕИСК и 18 членове, представляващи организираното гражданско общество в Турция. Той заседава два пъти годишно (веднъж в Брюксел и веднъж в Турция), като разглежда различни въпроси от взаимен интерес, имащи отношение към гражданското общество. Основната му цел е да осигури участието на организираното гражданско общество в процеса на преговорите за присъединяването на страната към ЕС: последващи действия по отворени преговорни глави, анализ на икономическите и социалните последици от прилагането на достиженията на правото на Общността, осъществяване на срещи с властите в ЕС и Турция и формулиране на препоръки.
